

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ
определено със заповед № 953/19.12.2023
на Ректора на ВСУ “Ч.Храбър” -Варна

С Т А Н О В И Щ Е

по процедура за придобиване на ОНС “Доктор” във ВСУ “Ч.Храбър” -Варна

Изготвил становището: *доц. д-р Паулина Петкова Димитрова*, Шуменски университет “Епископ К. Преславски”, професионално направление 3.8., “Икономика”, научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“

Автор на дисертационния труд: Дина Кайърбековна Жумажанова, докторант на свободна форма на обучение към катедра “Икономика” на ВСУ “Ч.Храбър” - Варна

Тема на дисертационния труд: *”Финансиране на системата за здравеопазване”*

I. Общо представяне на дисертационния труд

Темата за здравето на личността, за организирането на ефективното функциониране на здравната система е била и ще бъде актуална. Причините за това са изключителната значимост на здравеопазването в социален аспект, както и възникващите проблеми от финансова гледна точка в същата система.

В обхвата на предмета на изследването на разработката са “проблемите за усъвършенстване на методологията за финансово обезпечаване на системата на здравеопазването”. Конкретизирани са обекти на изследването като модели и технологии, прилагани в международен аспект от гл.точка прилаганите финансовите механизми за обезпечаване на системата.

Изследването се базира на обширно проучване на опита на други автори

по тематиката в ретроспекция, което е един голям плюс за млад научен работник. Авторската теза е описана пунктуално и се гради на твърдението, че за да бъде значима и ефективна една система е необходимо да оперира с достатъчен по обем финансов ресурс, да са налице източници за допълнителни средства и да се минимизират разходите при максимизиране на ползите.

Значително смело е поставянето и решаването на 9 задачи в хода на изследването. По-скоро някои от тях биха могли да се обединят, напр. задача 2 може да се включи в задача 1; задача 7 и 8 също и т.н.

Правилно е определен методическия инструментариум - голям обем изследователски подходи като анализ и синтез, метод на диалектиката, статистически методи и др.

Дисертацията включва **195 стандартни страници**, от които 168 страници основен текст, 17 страници литература, 10 страници приложения.

Обемът е напълно достатъчен за изпълняване на критериите за дисертация.

Структура: в структурно съотношение се разграничават три глави, посветени на теоретичната и практико-приложната част в областта на разглежданата проблематика.

Приложения: таблици, групирани в 2 части - А и Б.Налице е правилно оформление по заглавие и източници.

II. Преценка на формата и съдържанието

Формата изцяло отговаря на изискванията за подобен род научни изследвания -увод, 3 глави, заключение, библиографска справка и приложения.

В увода са засегнати пунктуално обект, предмет, цел задачи, актуалност на проблематиката, 3 хипотези, методология на изследването. Съвсем подробно са дискутирани научните и практическите резултати.

Първа глава е посветена на съвременните модели за финансиране на здравната система като е представен международния опит и в други държави.

Открити са проблемните аспекти и тенденциите в съвременния менаджмънт на здравната система. Положителен факт е проведените множество анализи като напр. на международната практика с използването на клинично-статистически групи, анализ на ефикасността и устойчивостта на държавните системи във финансов аспект - открити са видовете ефективност-социална, структурна, медико-икономическа.

Във **втора глава** е наблегнато на международния опит при прилагането на финансови инструменти. Достигнато е до заключението, че шведската система може да бъде оценена най-високо от гл.т. ефективност, устойчивост и резултативност. Набляга се, че остава открит въпроса с липсата на стимули за внедряване на иновации в системата. С ключово значение е използването на публично-частните партньорства в областта, т.е. изключително значимо е за пациентите.

Трета глава е изцяло практико-приложна. Извършени са прогнози за ефективността на финансирането. Направени са конкретни изводи и се правят предложения за допълване на социално-осигурителния модел. Приложен е и модел на статистическо моделиране.

Заключението представя основните изводи вследствие извършеното изследване в теоретичен и практико-приложен аспект.

Много добро впечатление правят изводите след всяка глава, които са доказателство за възможността докторантът да прилага научния подход-синтез.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Посочените от докторантката приноси дообогатяват теоретичните знания и практиката. Съгласна съм с разграничаването и систематизиране на научните приноси като някои от тях могат да бъдат очертани по-общо. По-конкретно биха могли да се определят така:

- разглеждане в дълбочина на методиката за оценяване устойчивостта на системата и предлагане в този контекст на способи за привличане на

допълнителни инвестиции, в т.ч . и способи за стимулиране на частните инвестиции;

■ предложения за актуални причинно-следствени модели в контекста на съществуващите проблеми при публично-частните партньорства и програмно-целевото финансиране в здравеопазването;

■ систематизиране на предикатори за ефективно публично-частно партньорство в здравеопазването;

■ разработване на причинно-следствени модели на проблемното поле за държавните програми за здравеопазване на САЩ и финансиране на здравеопазването с помощта на перспективни държавни програми.

IV.Критични бележки и въпроси по труда

Бележките по-скоро са насочващи, отколкото критични. На някои места в дисертацията преобладава дескриптивния стил и това би могло да се вземе предвид при следващи научни изследвания.

Към докторантката може да бъде зададен следния въпрос:

1.Считате ли, че управлението на рисковете, възникващи при дигиталните медицински приложения (от гл.т. запазване здравето и безопасността на пациентите) е оптимално и необходимо ли е да се планира по-голям финансов ресурс в тази насока?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Докторантът Дина Кайърбековна Жумажанова представя самостоятелно изследване, отговарящо на всички изисквания за дисертационен труд. Не е забелязано плагиатство при проверка от длъжностно лице на катедра “Икономика” към ВСУ.

Убедително препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват с “ Да” за присъждане на ОНС “доктор” на Дина Жумажанова.

18/02/2024г.

Изготвил становището:...

Варна

(доц.д-р Павлина Димитрова)